

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku, g-dinu Ranku Krivokapiću

PRIMLJENO:	29. 11. 2013. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-1/13-B
VEZA:	
EPA:	334 XXV
SRPACENICA:	PRILOG:

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore, podnosimo PREDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA

Shodno članu 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore predlažemo da se ovaj zakon donese po skraćenom postupku, iz razloga koji su navedeni u obrazloženju.

U Podgorici,
29. novembar 2013. godine

Poslanici:

Miodrag Lekić <u>M. Lekić</u>	Dr Strahinja Bulajić <u>Strahinja Bulajić</u>
Dr Ljiljana Đurašković <u>Ljiljana Đurašković</u>	Slaven Radunović <u>Slaven Radunović</u>
Doc. dr Branka Bošnjak <u>Branka Bošnjak</u>	Koča Pavlović <u>Koča Pavlović</u>
Milan Knežević <u>Milan Knežević</u>	Vladislav Bojović <u>Vladislav Bojović</u>
Janko Vučinić <u>Janko Vučinić</u>	Emilo Labudović <u>Emilo Labudović</u>
Andrija Mandić <u>Andrija Mandić</u>	Dr Radovan Asanović <u>Radovan Asanović</u>
Nebojša Medojević <u>Nebojša Medojević</u>	Dr Novica Stanić <u>Novica Stanić</u>
Predrag Bulatović <u>Predrag Bulatović</u>	Veljko Vasiljević <u>Veljko Vasiljević</u>
Goran Danilović <u>Goran Danilović</u>	Milutin Đukanović <u>Milutin Đukanović</u>
Prof. dr Branko Radulović <u>Branko Radulović</u>	Prof. dr Jelisava Kalezić <u>Jelisava Kalezić</u>

Napomena:

Shodno članu 131 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prilikom razmatranja Predloga zakona ispred predlagača ovlašćen je poslanik Nebojša Medojević.

ZAKON O DOPUNI ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA

Član 1.

U Zakonu o obligacionim odnosima ("Službeni list CG", br. 47/08 i 04/11) u članu 135 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5) U slučaju ugovora kojim se definišu pozajmice u novcu između fizičkih lica, ili između fizičkih i pravnih lica ili između pravnih lica, koje nijesu definisane zakonima koji definišu bankarsko poslovanje i kreditiranje, maksimalna kamata na godišnjem nivou ne može biti veća od kamatne stope definisane posebnom odlukom Centralne banke.”

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore"

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o dopuni Zakona o obligacionim odnosima, sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zelenašenjem ili nelegalnim pozajmljivanjem novca uz visoke kamate poslednjih godina u Crnoj Gori se bavi sve veći broj ljudi. U prilog ovom unosnom biznisu ide i činjenica da banke sve teže odobravaju kredite, pa se zelenašima za pozajmicu obraća sve veći broj osiromašenih građana.

Idealnom ambijentu za zelenašenje doprinosi i saznanje da je dokazivanje tog krivičnog djela izuzetno komplikovano i nerijetko ne odmakne dalje od tužilaštva, a žrtve se zbog ozbiljnih prijetnji ne usuđuju da ih prijave.

Procjene policije su i da se mnoge kriminalne grupe kao sekundarnim zanimanjem bave i pozajmljivanjem novca uz vrtoglavu kamatu.

Iako je neovlašćeno davanje pozajmica uz kamatu krivično djelo, svakodnevno se u dnevnoj štampi mogu pročitati oglasi u kojima se nudi pozajmica uz određenu kamatu, a kao garancija se traže nekretnine.

Primjera radi, zainteresovani za pozajmice su u prilici da se jave „zelenašu” koji u oglasu na cijeloj strani „nudi novac na zajam, garancija obavezna”, a vrijednost zaloga se određuje u zavisnosti od visine zajma. Obično su to automobil ili nekretnina.

Da je davanje novca na kamatu u Crnoj Gori uzelo maha, pokazuje i to što se oglasi u kojima se nudi novac po povoljnijim uslovima sve češće mogu naći u oglasima i na internetu, kao da se ne radi o krivičnom djelu za koje je propisana kazna i do osam godina zatvora u zavisnosti od svote novca koja je data pod kamatu.

Uprava policije je više puta obavještavala javnost da provjeravaju, kako navode, ovjerene kupoprodajne ugovore od strane određenih grupacija i prikupljaju se saznanja o vlasničkim promjenama u listovima nepokretnosti, jer su ugovori u takvim situacijama zelenaška zaštita za vraćanje zajma.

Nerealne zelenaške kamate, vrtoglavi rast duga i surov način obračuna, po principu kamata na kamatu, su mučna stvarnost crnogorskog društva, gdje se procjenjuje da na stotine kamataša zarađuje ogroman novac baveći se ovim nečasnim poslom.

U zelenaškim kandžama nalazi se procentualno mnogo više Crnogoraca, koji često jedini izlaz iz dužničkog ropstva vide u samoubistvu, a samo se rijetki odlučuju da slučaj prijave policiji i tužilaštvu.

Upravo zbog straha od zelenaških teških prijetnji, ali i činjenice da su pravno pristali na dužnički ugovor godišnje se za krivično djelo zelenaštvo prijavi tek po nekoliko slučajeva, a kasnije tokom procesa samo rijetki bivaju osuđeni za to krivično djelo.

Iako je u Krivičnom zakoniku Crne Gore zelenaštvo krivično djelo još od 1976. godine prije nekoliko godina kod nas je izrečena tek prva pravosnažna presuda. U proteklih pet godina, prema statističkim podacima Vrhovnog suda Crne Gore, pravosnažno je svega šest odluka za to krivično djelo.

Ostali su ili oslobođeni ili je obustavljen postupak.

Upravo mali broj prijava prevare po zelenaškom principu, skučen pravni manevar za pokretanje krivičnog postupka ali i ignorantski odnos na relaciji policija - tužilaštvo - sud doveli su do zaključka da država, čini se, na neki način toleriše dužničko ropstvo...

Suočena sa zabrinjavajućom razmjerom ovih nezakonitih aktivnosti, Centralna banka Crne Gore je u svojim Preporukama Vladi za ekonomsku politiku u 2013 godini upravo preporučila izmjene i dopune Zakona o obligacionim odnosima kojima bi trebalo limitirati kamate u ugovorima sa zelenaškim klauzulama.

Zakon treba donijeti po skraćenom postupku zbog društvene opasnosti od širenja ove kriminalne aktivnosti i pogubnih posledica na sve veći broj građana koji se nalaze u kandžama zelenaša.

III OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Član 1.

Zakonom se kao uvodi institut maksimalne kamatne stope koje se mogu ugovoriti između fizičkih lica, između fizičkih i pravnih lica ili između pravnih lica, a koji nijesu sklopljeni u skladu sa zakonima koji definišu bankarsko poslovanje i kreditiranje, u slučaju davanja i prihvatanja novčanih pozajmica.

Imajući u vidu ustavnu poziciju i zakonske nadležnosti, stručne reference i uvid u kretanje na finansijskom tržištu, Centralna banka svojom posebnom Odlukom će definisati iznos maksimalne kamate koja se može ugovoriti u ovim slučajevima.

Član 2.

Propisuje se stupanje na snagu zakona.

IV USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

U državama EU nema jedinstvene regulative koja definiše pitanje limitiranja kamatnih stopa.

V RAZLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Zakon treba donijeti po skraćenom postupku zbog stanja u kojima se nalaze javne finansije.

VI RAZLOZI ZA STUPANJE NA SNAGU ZAKONA DANOM OBJAVLJIVANJA

Razlog za stupanje na snagu ovog zakona danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”, uslovljen je porastom problema građana sa zelenaškim ugovorima.

VII PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.